RARE BOOK COLLECTION

R1046

Alphabetum Græcum

Regiis trium generum characteribus postremo excusum.

LVTETIAE.
Ex officina Rob. Stephani typographi Regii.
M. D. L.

EX PRIVILEGIO REGIS.

quæ sunt quatuor & viginti.

Figura	Nomen	Pronũtiatio	
Α α	Αλφα	Alpha	a
Β β ϐ	Βῆτα	Vita	b
Γ γ ϒ ſ	Γάμμα	Gamma	g
Δ δ ∂	Δέλτα	Delta	d
Ε ε	Ε ψιλὸν	E psilon	e tenue.
Ζ ζ ζ	Ζῆτα	Zita	z
Η η ι	Ητα	Ita	e dẽsum
Θ θ ϑ	Θῆτα	Thita	th
Ι ι	Ιῶτα	Iota	i
Κ κ	Κάππα	Cappa	c
Λ λ	Λάμϐδα	Lambda	l
Μ μ	Μῦ	My	m
Ν ν	Νῦ	Ny	n
Ξ ξ	Ξῖ	Xi	x
Ο ο ο	ο μικρὸν	O micrõ	o paruũ.
Π Γ ϖ π	Γῖ	Pi	p
Ρ ρ ῥ	Ρῶ	Ro	r
Σ σ ς Ϛ ϛ	Σῖγμα	Sigma	ſs
Τ τ ϯ	Ταῦ	Taf	t

Υ υ ῡ	Υ ψιλὸν	Y psilon	y
Φ φ φ	Φῖ	Phi	ph
Χ χ	Χῖ	Chi	ch
Ψ ϋ ϔ	Ψῖ	Psi	ps
Ω ω ῳ	Ω μέγα	O mega	o magnū.

DE PRONVNTIATIONE ET ſono literarum omnium.

A α facit a	vt ἀγαθὸς	agathos.
B β facit u	vt βαρβαρος	varuaros.
Γ γ facit g	vt γέγραφα	gegrapha.
Δ δ facit d	vt δεῖσις	deiſis.
E ε facit e	vt ἐγὼ	ego.
Z ζ facit z	vt ζωὴ	zoi.
H η facit i longū	vt φήμη	phimi.
Θ θ facit th	vt θάνατος	thanatos.
I ι facit i	vt ἰατρὸς	iatros.
K κ facit c	vt κόλαξ	colax.
Λ λ facit l	vt λάλος	lalos.
M μ facit m	vt μίμησις	mimiſis.
N ν facit n	vt ναὶ	næ.

Ξ ξ facit x vt ξένος xenos.
O o facit o paruũ vt ὀθελίσκος oueliſcos.
Π π facit p vt πατήρ patir.
P ρ facit r vt ῥώμη rhomi.
Σ σ facit ſ vt σάρξ ſarx.
T τ facit t vt τάφος taphos.
Υ υ facit y vt ὕμνος hymnos.
Φ φ facit ph vt φίλος philos.
X χ facit ch vt χριστὸς Chriſtos.
Ψ ψ facit pſ vt ψύχος pſychos.
Ω ω facit o magnum, vt χιτὼν chiton.

DE DIVISIONE LITERARVM.

Diuiduntur hæ quatuor & viginti literæ in vocales & conſonantes.

Vocales ſunt ſeptem, α ε η ι ο υ ω.

Longæ η ω
Breues ε ο
Communes α ι υ
Præpoſitiuæ α ε η ο ω
Subiunctiuæ ι υ
Mutabiles α ε ο
Immutabiles η ι υ ω

Ex his cõflantur duodecim diphthõgi, quæ in duas partes diuiduntur,

æ af i ef i ou.

Proprias ſex, αι αυ ει ευ οι ου.

a i o y if of.

Improprias totidem, ᾳ ῃ ῳ υι ηυ ωυ.

quarum duæ poſtremæ Ionum magis propriæ ſunt.

DIVISIO CONSONANTIVM.

Conſonantes ſeptemdecim, β γ δ ζ θ κ λ μ ν ξ ϖ ρ σ τ φ χ ψ.

Semiuocales ζ ξ ψ λ μ ν ρ σ.

Duplices ζ ξ ψ.

Immutabiles λ μ ν ρ.

μοναδικὸν σ, id eſt ſui iuris, peculiarémque quandam poteſtatẽ obtinens.

Mutæ β γ δ κ π τ θ φ χ.

Tenues { ϖ, κ, τ } Mediæ { β, γ, δ } Aſpiratæ { φ, χ, θ }

β eſt medium inter π & φ. γ inter κ & χ. δ inter τ & θ.

gorum propriarum.

AI αι facit æ, vt αἰνέω æneo.

AY αυ facit af medium inter b & f, vt αὐλὴ afli.

EI ει facit i longum, vt χεὶρ chir, Εἰς is, εἰκὼν icon.

EY ευ facit ef medium inter b & f, vt εὖγε efge, Θησεύς Thiſefs.

OI οι facit i longum, vt οἶμη imi.

OY ου facit ou, vt οὐκοῦν oucoun.

De poteſtate impropriarum.

ᾳ cum iota ſubſcripto facit a longũ, vt ᾄδω ado.

ῃ cum iota ſubſcripto facit i lõgum, vt τῇ τιμῇ ti timi.

ῳ cũ iota ſubſcripto facit o lõgum, vt παλινῳδία palinodia. Veteres verò nõ ſubſcribebãt iota, ſed adſcribebant ſic, τῶι αἰνείαι to æneia, τῆι μούσηι ti mouſi, τραγωιδία tragodia: quod in codicibus antiquis licet videre, tamen minori

iota α η ω literis quibus adscribitur, & eiusdem ferè magnitudinis cuius est illud quod nunc subscribitur: quæ antiqua scribendi cõsuetudo adhuc seruatur in maiusculis literis, sic ΤΩι ΛΟΓΩι to logo, ΤΗι ΜΟΥΣΗι ti mousi.

Υι υ cum iota adscripto facit y longũ, vt μῦα mya. Habita ratione huius diphthõgi impropriæ, quam perpetuò comitatur iota, veteres Grãmatici nomen dederunt υ psilo, quod significat i nudum & liberum litera iota.

ΗΥ ηυ facit if medium inter b & u consonantem, vt ἦὖδα ifda.

ΩΥ ωυ facit of medium inter b & u consonantem, vt ὠὗτὸς oftos pro αὐτὸς, Ionicé.

QVONAM MODO DIPHTHONgi Græcæ in linguam Latinam trãsferantur.

AI mutatur in æ diphthongũ, αἰνείας

AEneas, ἑβραῖος Hebræus. Interdum diuiditur, vt Αἴας Aiax.

ΑΥ mutatur in au, vt αὐλὴ aula, θησαυρὸς thesaurus.

ΕΙ mutatur vel in e longũ, vt ἀχίλλεὺς Achilleus, καισάρεια Cæsarea: vel in i lõgum, vt νεῖλος Nilus, εἴδωλον idôlum, ἀντιόχεια Antiochia.

ΕΥ mutatur in eu diphthongum, vt θησεὺς Theseus, εὖγε euge.

ΟΙ mutatur in œ diphthongum, vt φοῖνιξ phœnix, οἰνοφόρον œnophorũ. Interdum diuiditur, vt Τροία Troia.

ΟΥ mutatur in u lõgum, vt μουσικὴ musica, Οἰδίπους OEdipus.

De diphthongis impropriis.

ᾳ cum iota vertitur in y longum, vt Ἅρπυια Harpya.

ῳ cum iota subscripto transit in œ diphthongum, vt ἡ κωμῳδία comœdia, ἡ τραγῳδία tragœdia: vel in o longum, vt ᾠδὴ oda, παλινῳδία palinodia.

QVEMADMODVM literæ ac diphthõgi Græcæ in Latinũ tranſferãtur.

A mutatur in a, vt κάλαθος calathus. Interdum in e, vt τάλαντον talẽtum. Itẽ in i, vt κάναστρον caniſtrum. Item in o, vt κόρυλος corylus. Et in u, vt θρίαμβος triumphus. Et in æ diphthongum, vt Ασκληπιὸς AEſculapius.

B mutatur in b, vt φοῖβος Phœbus. Item in ph, vt θρίαμβος triumphus.

Γ mutatur in g, vt γένος genus. Vertitur etiam in n, vt ἄγγελος angelus, δίφθογγος diphthõgus, ἄγκυρα ancora, ἀγχίσης Anchiſes, σφίγξ ſphinx. In his autẽ dictionibus pronuntiatur per ν, quia γ ante κ, itẽ ante κ, χ, ξ, pronuntiari debet per ν. Antiqui Græcam orthographiã obſeruantes, aggelus, diphthoggus ſcribebant, per duplex gg.

Δ mutatur in d, vt Διδὼ Dido. Interdũ in b, vt δὶς bis: & in l, vt ὀδυσεὺς Vlyſſes. Sicut etiam apud nos d in l muta-

tur, vt à ſedeo ſella.

E pſilon mutatur in e breue, vt ἐγὼ ego, γένεσις geneſis.

Z interdū nō mutatur, vt Ζέφυρος Zephyrus: Interdū verò mutatur in geminū ſſ, vt μάζα maſſa, πατρίζω patriſſo.

H mutatur in e longum, vt κηρὸς cera, σκηνὴ ſcena, ἠθικὴ ethice. Interdū in a longum, vt μήτηρ mater, φήμη fama.

Θ mutatur in th aſpiratum, vt Θρῄκη Thrace, θυρσὸς thyrſus. Interdum in ſuam tenuem, id eſt t, vt θρίαμβος triūphus. Item in ſuam mediam, id eſt d, vt θεὸς Deus, θεὰ dea.

I mutatur in i, modò lōgum, modò breue, vt ἀγχίσης Anchiſes, νεστορίδης Neſtorides.

K mutatur in c, vt Κάκος Cacus. Interdū in ſuam mediā, id eſt g, vt κώβιος gobius, κύκνος cygnus: quāquam & cycnus dicimus. Itē in p, vt λύκος lupus.

Λ mutatur in l, vt πάλλας Pallas, λύ-

ρα lyra, λύξ lux.

M mutatur in m, vt γραμματικὸς grāmaticus, στέμμα ſtemma.

N vertitur in n, vt νύξ nox, ναῦς nauis, νὴ næ, νόθος nothus.

Ξ vertitur in x, vt ξενοφῶν Xenophō, ξένιον xenion.

O micró mutatur in o breue, vt ὄλυμπος Olympus. Item in u, vt ὀδυσεὺς Vlyſſes. Sed frequens mutatio eſt o in u, in fine dictionis, vt κύπρος Cyprus, ὅμηρος Homerus, ἴλιον Ilium. Interdum in e, vt γόνυ genu, ἀλέξανδρος Alexander, κάπρος caper.

Π mutatur in p, vt πατὴρ pater. Interdú in ſuam aſpiratam, quæ eſt apud nos ph, vt τρόπαιον trophæum. Item in ſuam mediam quæ eſt apud nos b, vt πύξος buxus, ﻋﺮﺏ Arabs.

P mutatur in r, vt ῥήτωρ rhetor. Vbi ſciendum, omnem dictionem quæ apud Græcos ſcribitur per ρ in princi-

pio dictionis, apud nos transferri cum aspiratione, vt ῥητορικὴ rhetorice.

Σ vertitur in s, vt Σίσυφος Sisyphus. Interdum in x, vt Αἴας Aiax. Item in t, vt σὺ tu, σὲ te.

T mutatur in t, vt Τροία Troia, Τάνταλος Tãtalus. Inuenitur etiam mutatum in s, sigma præcedẽte, vt ὀστᾶ ossa.

Υ plerunque remanet, vt ἱερώνυμος Hieronymus, συνώνυμον synonymum. Transit etiam in u, vt Ῥώμυλος Rhomulus, πύξος buxus, σῦς sus, μῦς mus.

Φ vertitur in ph, vt φιλόσοφος philosophus. Aliquando etiam in f, vt φυγὴ fuga, φήμη fama. Item in suam mediã, vt ἄμφω ambo.

X mutatur in ch, vt Χρύσης Chryses, Χρυσόστομος Chrysostomus, Χριστὸς CHRISTVS.

Spiritum asperum Græcum modò in s vertimus, vt ἕξ sex, ἑπτὰ septem: modò in u, vt ἑνετὸς Venetus, ἑσπέρα

veſpera. Sed frequenter in noſtrã aſpi rationem, vt ὕμνος hymnus.

Ψ mutatur in pſ, vt αἰθίοψ AEthiops. Aliquãdo in bs, vt ἄραψ Arabs, ἄψυρτος Abſyrtus.

Ω mega tranſit in o longũ, vt ὠκεανὸς Oceanus, εἴδωλον idôlum.

De υ.

Υ ψιλὸν. i. nudũ & ſimplex, ita dictum habita ratione diphthongi impropriæ υι, quæ iota perpetuò comitem habet.

De ε η ο ω.

Vt ο dicitur μικρὸν collatum ω μεγάλῳ, ita etiam ε dicitur ψιλὸν, id eſt tenue & ſimplex, cõparatum η, quod eſt velut ε δασὺ ἐς σύνθετον. Cõſtat enim propius intuenti & maiores & minores literas Græcas, η compoſitum eſſe è duobus εε, vt ω è duobus οο: qua in ſententia ſunt Grãmatici haud vulgares, qui conſtanter affirmãt veteres Græcos pronuntiauiſſe η per ε: quod etiam

docent nomina illa, πηνελόπη, γραμματική, & ἐπιτομή, quæ Latinè à veteribus per e reddita sunt, Penelope, Gramma tice, epitome.

DE TONIS, TEMPORIbus, spiritibus, & passionibus: quæ omnia generali προσῳδίαν, id est accentuũ appellatione comprehenduntur.

Τόνοι, seu accentus sunt tres. Acutus ´ θεός, λόγος, τύπτομεν. Grauis ` ἁμή. Circunflexus ~ ποιῶ, βοᾶτε. Acutus attollit syllabã quam afficit: Grauis deprimit: Circunflexus attollit atque deprimit.

Χρόνοι, id est Tempora duo, Lógum & Breue: quorum prius hac nota - significatur, & vocali productæ superpo nitur: Posterius autem ita notatur ˘ vocalem correptam indicans.

Πνεύματα, hoc est Spiritus sunt duo. Asper, siue densus ῾ ἅμα. Lenis, siue tenuis ᾽ ἐγώ. Semper autem vocalis aut diphthongus initio dictionis alterum

possidet è spiritibus.

Sed consonans ρ in principio quidē aspiratur, ῥώμη: in medio verò si geminetur, priore loco leuigatur, posteriore aspiratur, πόῤῥω.

Γάδη, id est Passiones sunt tres, Apostrophus ' Hyphen ⸗ Hypodiastole ,

ἀπόστροφος, Id est Auersio, in fine dictionis ponitur, éstq; nota reiectæ vocalis alicuius ex his quatuor α ε ι ο, aut diphthōgi αι vel οι: quod fit ob sequētem vocalem, quæ si aspiretur, tenuis consonans verbi præcedentis mutatur in aspiratam, πλώτα ἔλεγον, πλώτ' ἔλεγον. Profertur enim in morē vnicæ dictionis, ἀπὸ ἕ, ἀφ' οὗ, χτ' οὗ, καθ' οὗ, νύκτα ὅλην, νύχθ' ὅλην.

Υφέν, id est Subunio, nota est qua dictiones duæ coniunguntur, vt ex duabus vna fiat, vt ὅστις-οὖν. ὅπως-οὖν.

Υποδιαστολή, id est Subdistinctio, illi opponitur. Coniuncta enim disiungit, vt ὅ, τι. ὅ, τε.

LITERARVM NEXVS, VARIAque & compendiaria ſcribẽdi ratio, qua elegantius ſcribentes vtuntur.

αι.	γαν γαν.	γρι γρι.
αλ αλ.	γὰρ γὰρ γὰρ.	γρο γρο.
αλλ ἀλλ.	γας.	γυ.
αν αν.	γε γε.	γυι γυι.
αξ.	γει γει.	γυν γυν.
αο.	γελ γελ.	γω.
ἀπο ἀπο.	γελλ γελλ.	δα.
ἀρ ἀρ ἀρ.	γεν γεν.	δαι.
αρ αρ.	γερ γερ.	δαν δαν.
ας.	γευ γευ.	δαυ δαυ.
αὐ.	γη.	δὲ δὲ.
αὐτὸ αὐτὸ.	γην γην.	δει δει.
αὐτοῦ αὐτοῦ.	γι.	δεξ δεξ δεξ.
αὐτοῦ αὐτοῦ.	γίνεται γίνεται.	δευ δευ.
αὐτῷ.	γμ.	δη.
γγ γγ.	γν.	δην δην.
γα.	γο γο.	δι.
γαι γαι.	γρ.	δια δια δια.

διο	διο.	θαυ	θαυ.	κλ	κλ.
δο.		θε.		κν.	
δρ.		θει	θει.	κο	κο.
δυ.		θη	θη.	κρ.	
δυι.		θην	θην.	κρα	κρα.
δυν	δυν.	θι.		κυ.	
δυς	δυς.	θν.		κυι.	
δω.		θο.		κω.	
ει	εἶ.	θρ	θρ.	κῶν	κῶν.
εἶναι	εἶναι.	θρο	θρο.	λλ. λα. λο.	
ἐκ	ἐκ.	θρω	θρω.	μμ.	
ελ.	ελλ.	θυ.		μα	μα.
ἐν	ἐν.	θω.		μαι.	
ἐξ	ἐξ ἐξ.	κα.		μαν	μαν.
ἐπει	ἐπειδὴ.	καὶ	καὶ.	μαρ	μαρ.
ἐπευ	ἐπευ.	καθω	καθω.	μας.	
ἐπι	ἐπι.	καν	καν.	μάτων	μάτων.
ἐστι	ἐστι.	κας.		μαυ	μαυ.
ευ	ευ.	κατὰ	κατὰ.	με.	
ευς	ευς.	κε.		μεθ	μεθ.
ην	ην.	κεφάλαιον	κεφάλαιον	μελ	μελ.
θα	θα.	κη.		μελλ	μελλ.
θαι.		κι.		μὲν	μὲν.

μέ	μένος.	παρ	παρ.	πϋν	πυν.
μετὰ	μετὰ.	παρα	παρα.	πω.	
μη.		παυ	παυ.	ρα	ρα.
μην	μην.	πε.		ρι.	
μι.		περ	περ.	ρο.	
μν.		περι	περι.	σα	σα.
μο	μο.	πευ	πευ.	σαι.	
μυ.	μυι.	πι.		σαν	σαν.
μϋν	μυν.	πλ.		σαρ	σαρ.
μω	μω.	πν.		σας.	
μῶν	μῶν.	πο.		σαυ	σαυ.
οἷ	οἷον.	ππε.		σαῦ	σαῦτα.
ον	ον.	ππευς	ππευς	σβ	σβ.
ου	ου.	ππι.		σε.	
οὐδε	οὐδε.	ππο.		σε.	
οὐκ	οὐκ.	ππω.		ση.	
οὐκα	οὐκα.	πρ.		σθ	σθ.
οὖν	οὖν.	πρα.		σθα	σθα.
οὗτος	οὗτος οὗτος	προ.		σθαι	σθαι σθαι
πα.		πρω.		σθε.	
παι.		πτ	πτ πτ.	σθη.	
παν	παν.	πυ.	πυι.	σθην	σθην.

ϭι.		ϭαι.		σφ.	
ϭο.		ϭαν	σσαν.	χα	σχα.
ϭω.		ϭας	σσας.	χε.	
σι.		ϭε.		χϥ.	
σκ.		ϭη.		χη.	
σκη.		ϭι.		χην	σχην.
σκθ.		ϭο.		χι.	
σμ.		ϭω.		χν.	
σμι.		ϛ	ϭι.	χο.	
ϭ	σο.	ϛα	ϭια.	χρ.	
σϋ	σου.	ϛαι.		χυ.	
ϭπα	σπα.	ϛας.		χυν	σχυν.
ϭπαι.		ϛαν.		ϭω	σω.
ϭπαν	σπαν.	ϛε.		τι	ττ.
ϭπε.		ϛϥ.		τα	τα.
ϭπϥ.		ϛη.		ϯ ται	ται.
ϭπη.		ϛι.		τ̃	ταῖς.
ϭπι.		ϛο.		ταν	ταν.
ϭπλ.		ϛρ.		τας.	
ϭπο.		ϛυ.		ταν.	
ϭπυ.		ϛω.		ταῦ	ταυτα.
ϭπω.		συ.		τ ε	τε.
ϭα	σσα.	σϋν	συν.	τη.	

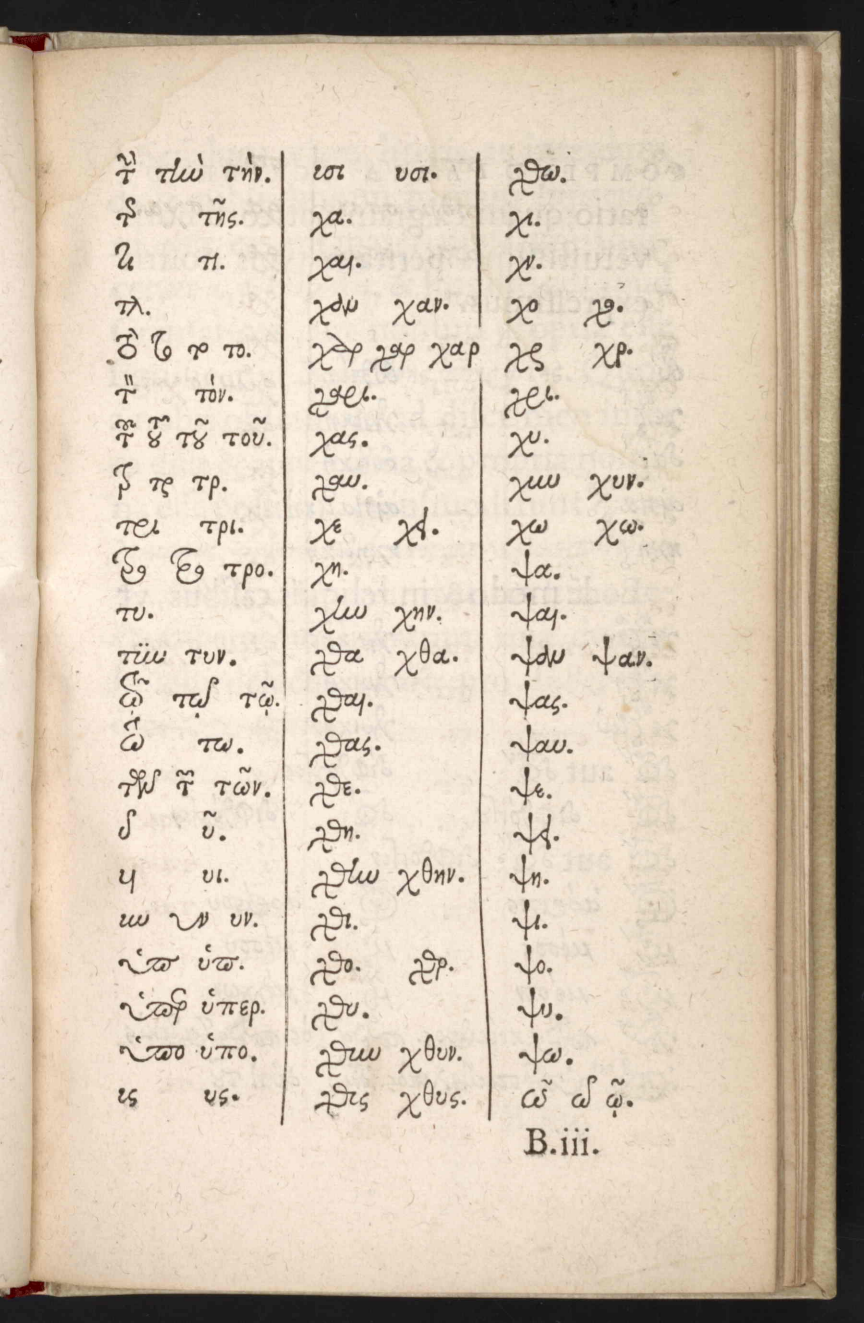

τὴ τὴν τὴν.	ισι υσι.	χθω.
τῆς τῆς.	χα.	χι.
τι τι.	χαι.	χν.
τλ.	χαν χαν.	χο χο.
τὸ τὸ το το.	χαρ χαρ χαρ	χρ χρ.
τὴ τὸν.	χαρι.	χρι.
τοῦ τοῦ τοῦ τοῦ.	χας.	χυ.
τρ τρ τρ.	χαυ.	χυν χυν.
τρι τρι.	χε χε.	χω χω.
τρο τρο τρο.	χη.	ψα.
τυ.	χην χην.	ψαι.
τὺν τυν.	χθα χθα.	ψαν ψαν.
τῷ τῷ τῷ.	χθαι.	ψας.
τω τω.	χθας.	ψαυ.
τῶν τῶν τῶν.	χθε.	ψε.
υ υ.	χθη.	ψε.
υι υι.	χθην χθην.	ψη.
υν υν υν.	χθι.	ψι.
ὑπ ὑπ.	χθο. χθρ.	ψο.
ὑπερ ὑπερ.	χθυ.	ψυ.
ὑπο ὑπο.	χθυν χθυν.	ψω.
υς υς.	χθυς χθυς.	ῶ ῶ ῷ.

ratio, quam ex grammaticorũ libris vetustissimis petitam typis nostris expressimus.

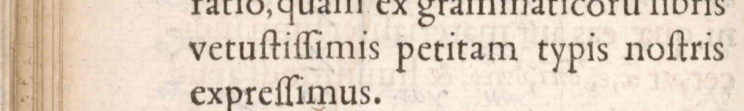

Eodẽ modo & in reliquis casibus, vt

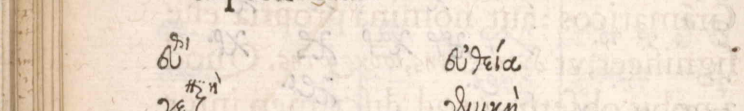

Sciẽdum etiam, literis, ac interdum dictionibus lineam paruam ſuperponi, quæ eas aut materialiter ſumi indicet, vt ᾱ, ε̄, ἐπῑ, ὑπε̄ρ, & huiuſmodi apud Grãmaticos: aut nomina propria eſſe ſignificet, vt δημο̄σθένης, ἰσο̄κράτης. Quod à nobis obſeruatur ad diſcrimen inter ea quæ & appellatiua & propria nomina eſſe poſſunt, cuiuſmodi ſunt λύκω̄ν λύκωνος, ἀρίστω̄ν ἀρίστωνος, πολέμω̄ν πολέμωνος. εὔδοξο̄ς. Interdum etiam linea recta ſuperpoſita, literarum quæ deſunt ſupplet defectũ, vt ἄνο̄ς pro ἄνθρωπος, οὐνὸς pro οὐρανὸς.

NOTAE COMPENDIARIAE, quibus in Alexandro Traliano medico excudendo vsi sumus.

λ̀	λίτρα	>	δραχμὴ
χ̊	χόα	Γο	ὑγγία
☾	σελήνη	Ѕ	ἥμισυ
ἑξαγ̈	ἑξάγιον	γ́	γράμμα
κε	κεράτιον	λ	ὁλκὴ
μ̌	μνᾶ	ξε	ξεστὴ
κυ	κύαθος	χ	χοῖνιξ
κο	κοτύλη. ex veteri tamẽ Pauli AEginetæ codice manifestum est, ea nota etiam κοχλιάρια significari.		

DE VERIS GRAECA-
rum literarum apud antiquos formis & causis, ex Iano Lascare.

Α Φ Α, primi elemẽti forma ex
Α' pentagono figura dignoscitur.
Eam enim, quòd ex quinque A talis figuræ, qualem approbamus, inuicem implicitis cõnexa sit, hoc modo, ✡ Πενταλφα appellatã in reliquiis Magicorũ librorum, qui sub Hermetis & Pythagoricorum feruntur nomine, inuenire licet.

Γάμμα verò figuram, Δίγαμμα, quo vetustissimi vtebãtur in principiis dictionum à vocali incipientibus, rectè signatũ indicauerit. Si enim Δίγαμμα est ex duabus lateralibus lineis, vt ait Dionysius Halicarnasseus, vni rectæ coniugatis, hoc modo F, vna vni coniugata, μονόγαμμα conficiet. Verùm huius elementi talem figuram & pro-

portionem ex quarto etiam Iamblici de secta Pythagorica (vbi de habitu & proportione numerorum docens, qui ad aliquid considerantur, Γαμμοειδῶς voce vtitur) exactissimè possumus deprehendere.

Δέλτα triangularem apud antiquos habuisse figurã, & AEgyptus ipsa propter triangularem formam Δέλτα appellata, & pars in AEgypti medio eiusdẽ nominis, & libelli Δέλτοι nominati, quòd epistolæ etiã antiquitus triangulari figura plicarentur: & ἔμβολον acies ad cunei speciem structa, & media pars figuræ rhombi, & demum Δελτωτὸν sydus, hãc Δέλτα figuram manifestissimè approbãt. Quin & Galenus in libello qui MEDICVS inscribitur, figuras quasdã fronti accidentes triangulares, ait Δέλτα similes.

De Hτα quoque legere est in Commentariis quæ in Thracem Dionysiũ

Diomedi & Porphyrio adſcribuntur, Quod Hτα nunc appellatur, dum Hellenes ſexdecim adhuc literis vterentur, ſpiritus locum tenuiſſe, additúmque vel detractum vocalibus, aſpirationem aut leuigationem ſignificaſſe. Ex quo verò inter literas connumeratum, longi E locum obtinet. Eadem figura in duas perpendiculariter partes diſſecta, alterum ſemiſectum aſpiratum præbuit ſpiritum, alterũ verò tenuem. Legitur præterea apud eoſdẽ Grammaticos, lateralem lineolam rectæ exterius, id eſt à parte adiunctam dextera hoc modo ⊦, aſpiratum accentum reddere: interius verò ⊣, tenuem. Tales igitur ſpiritus inuicẽ coniuncti, H literæ figurã demonſtrabũt.

Λάμβδα figura ex acuto & graui accentu, quos diſſectum facit, vt iidem dicunt Grammatici, conſtare poteſt. Λάμβδα tamẽ forma à ſutura occipi-

tis, quam λαμβδοειδῆ vocant medici, & à monangulo, qui ad λάμβδα ſpeciem λάμβδωμα dicitur apud Arithmeticos, facilè dignoſcitur.

Κάππα quoque & Σῖγμα, quæ κοππαλίας & σαμπφόρας equos antiquitus nuncupabãt, non ad authoris id apud Suidam referẽtis ſolummodo tempora, ſed (quod mirum fortè videbitur) ad hanc vſque ætatẽ in Aſia equis inuſta, figurã ſuam liquidò patefaciunt.

Ταῦ & Υ alterius figura apud Lucianũ in libello cui δίκη φωνηέντων eſt titulus, ex ea pœna, quã Σῖγμα elementũ Ταῦ literæ putat eſſe ſtatuẽdam, quòd eius locum ſurripiat, manifeſta eſt.

Υ autem neminem latet: nanque & Hyacinthus flos celeberrimus, & vulgo feruntur verſiculi, Littera Pythagoræ diſcrimine ſecta bicorni, &c.

Sed Φ quoque formã nos edocuit, qui caduceum ſcribit baculũ eſſe me-

diocris mensuræ, anguibus vtrinque supra eius medium complicatis in circuli modum, vt baculus sit diameter ad similitudinem Φ literæ.

X autem ex diagonio siue diallelo figura, quam & Χιαζὸν & X appellant rhetores, discernimus: & asteriscum in hunc modum signatũ inuenimus ⁜ Scribit autem Eustathius X literam quatuor punctis inter lineas ad ipsam cõiunctionẽ distinctam, asteriscũ præbere signum. Quinetiam ex Timæo Platonis, vbi harmonicam animæ cõstitutionem quasi producit in longũ, mox per longitudinem diuidit, lineisque duabus effectis alteram per medium admouet alteri, atque eiusmodi intersectionem X literæ similem dicit. Hinc etiam huius elementi figuram dignoscimus: siquidem axium inter sese, & zodiaci cum æquinoctio intersectiones, authore Proclo, hoc loco

allegoricè ponit Plato, X literæ formam præ se ferentes.

Π duplici figura signauimus, quod passim vtraque inuenta sit, vt minime potuerim antiquiorē discernere, quū præsertim alterum Γ, Latinū inde deductum parua declinatione referre videatur. Alterius autem figura quod læuæ dexterā lineæ demittit æqualem, ex notis illis cōstare possit, quibus etiā antiquissimi numeri signabantur, vt in decretis, & in antiquis monūmētis inuentum est. Quibus etiam notis Solonis leges memoria proditū est pœnas pecuniarias signatas habuisse. In illis enim comperio in antiquis adhuc voluminibus in calce operum quādoque signatis, Π, Δ mediū in se continens, hoc modo, ⌈Δ⌉ quinquaginta significare. Item Π, H mediū in se continēs, hoc modo, ⌈H⌉ quingenta. Item Π, X medium in se continens, quin-

que millia, sic |X| . Nã Π quinq; significat, Δ decem, H centum, X mille, quæ Π contenta, id est quinquies repetita, prædictos reddũt numeros. Sed hæc sic habent, non omnino præter rẽ hoc loco interpretata, quãdoquidem & notæ sunt ãtiquissimæ, & eas admodum paucis existimem esse cognitas. Π autem tunc fortè dicetur aptius Δ & H & X in se medias continere, si læuæ lineæ parem habuerit dexteram. Quid, quod & Θ figurã lugubris literæ ex fabarum floribus, authore Varrone, vt refert Plinius, possemus asserere?

Et de M & N aliquid in medium afferre ex fragmentis Florentii de ponderibus & mensuris, necnõ & de Iῶτα & Ω, per nomen IΩ, ex Ouidii versu in 2. Metamor. Littera pro verbis, quã pes in puluere duxit. Et de Ψ figura ex trifissili epitheto: immo & P figuram, & vtriusque o, quemadmodum

& Αλφα ex earũ prolatione, quã Dionysius Halicarnasseus distinguere docuit, coniicere possit aliquis.

Et Ζῆτα figurã à Ζετα parte ædium: non enim ἀπὸ τῦ ζέω, neque ἀπὸ τῦ ζέφυ zetam & zeteculam, vt quidam, etymologiæ ratione minus habita, sed à Ζῆτα literæ figura, quemadmodum & Σῖγμὰ sedile apud Martialem ab elemẽti forma denominatum existimo.

Et Βῆτα sanè formam mediæ literæ ex partibus quarum sit media, figurare tentarem: verùm ne in ἀπειροκαλίαν incidisse videar, de his, ac de reliquis aliis, si cui curæ fuerit, inuestigandum relinquo: præsertim quũ de quibus disseruimus, liquidò ferè constet: vt sit existimandum reliquas etiã, quas cum his inuentas & aptissimè cohærẽtes approbauimus, veras esse elementorũ figuras, quibus antiquitas vteretur.

Et hæc quidẽ attigisse de veterrimis literarum

terarum figuris nõ abs re mihi visum est, Petre Medices, quú tibi ante omnia rem gratam facturum me esse existimauerim, antiquitati summopere dedito: quod mehercule excellentis puto iudicii, quum in omni antiquorú conatu, omníque opere magna semper aliqua & occulta deprehendatur ratio: vnde & hæ quoque literarum figuræ talem dimensionem & responsionem inuicem habere videntur, vt demonstrare facilè quis possit, nullas alias figuras tã varias inter se ex tanta linearum quantitate, tantam proportionem conueniẽtiámque seruare potuisse: vt non immeritò sit fides historiæ præbita, Cadmũ secessum sibi delegisse Epigrammeam fontem è re denominatum, ad earũ excogitationem. Ad tam pulchrã enim, tam insignem, tam denique artificiosam figurarum dispositionem, & loco opportuno &

tempore opus fuit: quandoquidem & forma, & vox, & nomẽ earum symbolum aliquod præ se fert, Plutarchi testimonio. Quod enim grauissimus & sapientissimus author in eo libello quem de EI quod erat in Delphis cõposuit, de vna affirmat litera, de reliquis etiam coniectari licet.

Hactenus de literis, earúmque antiquitate & forma, ex Iano Lascare.

Numerus Græcorum.

	10	20	30	40	50	60	70	80	90
	ι′	κ′	λ′	μ′	ν′	ξ′	ο′	π′	ϟ′
1	ια′	κα′	λα′	μα′	να′	ξα′	οα′	πα′	ϟα′
2	ιβ′	κβ′	λβ′	μβ′	νβ′	ξβ′	οβ′	πβ′	ϟβ′
3	ιγ′	κγ′	λγ′	μγ′	νγ′	ξγ′	ογ′	πγ′	ϟγ′
4	ιδ′	κδ′	λδ′	μδ′	νδ′	ξδ′	οδ′	πδ′	ϟδ′
5	ιε′	κε′	λε′	με′	νε′	ξε′	οε′	πε′	ϟε′
6	ις′	κς′	λς′	μς′	νς′	ξς′	ος′	πς′	ϟς′
7	ιζ′	κζ′	λζ′	μζ′	νζ′	ξζ′	οζ′	πζ′	ϟζ′
8	ιη′	κη′	λη′	μη′	νη′	ξη′	οη′	πη′	ϟη′
9	ιθ′	κθ′	λθ′	μθ′	νθ′	ξθ′	οθ′	πθ′	ϟθ′

100	200	300	400	500	600	700	800	900	1000
ρ′	σ′	τ′	υ′	φ′	χ′	ψ′	ω′	ϡ′	α͵

CHARACTERES REgii ſecũdo loco ſcalpti, quibus Nouum D. N. IESV Chriſti teſtamentum minore forma excudimus.

Α α	Ι ι	Ρ ρ
Β β ϐ	Κ κ	Σ σ ϛ ς
Γ γ ſ	Λ λ	Τ τ ϒ
Δ δ ϑ	Μ μ	Υ υ
Ε ε	Ν ν	Φ φ
Ζ ζ ζ	Ξ ξ	Χ χ
Η η	Ο ο	Ψ ψ
Θ θ ϑ	Π Γ ϖ π	Ω Ω ω

LITERARVM NEXVS, VARIAque & compendiaria ſcribẽdi ratio, qua elegantius ſcribentes vtuntur.

αι δη δη αν αν αξ ἀπο ἀρ αρ ας αυ αὐτοῦ αὐτῷ
γν γϛ γα γαι γαν γὰρ γὰρ γας γαυ γε γει γην γη γην
γι γμ γν γο γρ γρι γρο γυ γυι γυν γχ γχε γω
δα δαι δαν δας δαυ δὲ δε δει δη δην δι δια
δο δρ δυ δυι δυν δυς δω
ει ει εἰ ἐκ ἐν ἐξ ἐπι ἐν ἐστι ευ ην
θα θαι θαν θε θε θει θη θη θην θι θν θο θρ
θρ θυ θω θω.
κα κὲ κὴ και καν κας κτ καυ κε κη κι κλ κν

Notæ compendiariæ quibus in excudendo Nouo testamento vsi sumus, cum aliis nonnullis.

ΘΣ	θεὸς	σεῖα	σωτηεία
ΘΥ	θεοῦ	σεῖος	σωτήειος
ΘΩ	θεῷ		

θν̄	θεόν	πηρ̄	πατήρ
		πος̄	παῖδος
ιης̄	ἰησοῦς	μηρ̄	μήτηρ
ιῡ	ἰησοῦ	πνᾱ	πνεῦμα
ιῡ	ἰησοῦ	πνος̄	πνεύματος
		πνῑ	πνεύματι
χς̄	χριστὸς	δαὴλ	δαυὶδ
χῡ	χριστοῦ		
χῶ	χριστῶ	ιηλ̄	ἰσραὴλ
χν̄	χριστὸν	ιλημ̄	ἱερουσαλὴμ
χε̄	χριστὲ	οὐνὸς	οὐρανὸς
		οὐνιος	οὐρανίος
κις̄	κύριος	σρὸς	σταυρὸς
κῡ	κυρίου	σροῡ	σταυροῦ
κῶ	κυρίῳ	σρῶσας	σταυρώσας
κν̄	κύριον	σρωθεὶς	σταυρωθεὶς
κε̄	κύριε	σῆρ	σωτὴρ
σηρ	σωτὴρ	ἄνος	ἄνθρωπος
σρς̄	σωτῆρος	φιλάνος	φιλάνθρωπος
σεῖ	σωτῆρι	φιλανία	φιλανθρωπία
σρᾶ	σωτῆρα		

Ψαλ. ριϛ'.

Αἰνεῖτε τὸν Κύριον πάντα τὰ ἔθνη, ἐπαινέσατε αὐτὸν πάντες οἱ λαοί.
Ὅτι ἐκραταιώθη τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἡ ἀλήθεια τοῦ Κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

Psal. 116.

Laudate Dominũ omnes gentes: laudate eum omnes populi.
Quoniam confirmata est misericordia eius super nos: & veritas Domini manet in æternum.

CHARACTERES REgii posteriores, quibus Nouum D. N. IESV Christi testamentũ maiore forma excudimus, in quo excudendo trium generum his Regiis characteribus vsi sumus.

Α α α	Ι ι	Ρ ρ ρ
Β β β	Κ κ	Σ σ ς ς
Γ γ γ	Λ λ	Τ τ τ τ
Δ δ δ	Μ μ	Υ υ
Ε ε	Ν ν	Φ φ
Ζ ζ ζ	Ξ ξ	Χ χ
Η η η η	Ο ο	Ψ ψ
Θ θ θ	Π Π ϖ π	Ω ω

Literarum nexus, varia item & compendiosa scribendi ratio.

αι αι ἀλ ἀλλ αν αν ἀξ ἀπο
ἀρ αρ αρ ας αυ αὐτοῦ αὐτῷ

γα γᾳ γαι γαι γαν γδ γδρ

γαρ γας γαυ γγ γε γει γη

γην γην γη γῃ γλω γι γμ

γν γο γς γει γεω γυ γυ

γω γχ γχε γω γῳ

δα δαι δαν δας δαυ δ δε

δει δη δλω δι δο δρ δυ δυ

δλω δις δω

ε ει εἰς εν εη εν ἐξ ἐπι ἐπεὶ

ἐστι ει λω

θα θαι θαν θας θαυ θε θει θη

θλω θι θο θρ θεο θεου θυ θω

κα κα και κατα κη και καν κας

κατ καυ κε κη κι κλ κυ κο

κρ κυ κω

λλ λα λο

μα μαι μαν μαθ μαρ μας μαυ

με μεθ μεν μεν μευ μετ μη

ΦΟ ΜΙΟ ΝΟ ΜΣ ΛΣ ΔΣ ΟΣ
ΙΣ ΙΔ ΡΣ ΞΣ ΜΠΣ ΣΠΣ ΜΠΣ ΠΟΣ
ΠΣ Σ ΜΣ ΛΣ ΟΣ ΙΣ ΙΔΣ
ΠΣΣ ΔΣΣ ΣΠΣΣ ΜΠΣΣ ΣΠΣΣ ΔΣΣ ΠΣΣ
ΣΟ ΜΜΣ ΛΜΣ ΟΜΣ ΥΜΣ ΙΜΣ
ΜΜΣ ΞΜΣ ΣΜΣ ΜΜΣ ΠΜΣ ΜΜΣ
ΜΜΣ ϑ ΟΣ ΝΣ ΟΜ Ι ΟΣ ΜΣ ΜΣ
ΟΣ ΜΣ ΜΙΣ ΜΣ ΜΜΣ ΞΣ ΔΣ
ΞΣ ΜΣ ΟΣ ΝΣ ΡΣ ΙΣ ΟΔ
ΜΣΟ ΣΠΣΟ ΜΠΣΟ ΣΟ ϑ ΠΟΟ ΟΟ
ΟΔ ΜΥ Ν Ν ΙΣΜ ΔΜ ΔΜ
ΜΣ ΜΜ ΜΜ ΟΣ ΔΣ ΟΣ ΔΣ
ΜΟ ΜΜ
ϑ ΟΙ. ΟΙ ΟΙΟΝ. Ⓜ ΟΝ. Ⓒ ΟϚ.
ΜΜΝ ΜΙ ΜΜ ΜΜ ΟΜ ΜΜ ΜΜΝ
ΜΜΝ ΜΙ ΜΜ ΜΜ ΟΜ ΜΜ ΜΜΝ
ΠΣ ΠΔ ΠΣ ΣΦ ΠΟΡ ΠΟΣ ΠΣ ΠΔ
ΟΔ ΔΥ Ν Ν ΙΣΦ ΔΦ ΔΦ
ΦΣ ΙΣ ΣΦ ΦΣ ΠΣ ΦΣ
ΠΣ ΠΣΣ ΠΣ
ΡΣ ΣΦ ΦΣ ΦΣ ΣΦ ΦΣ
ΠΣ ΣΠΣ ΔΠΣ ΣΦ ΠΟΣ ΠΟΣ
ΠΣ ΠΔ ΠΣ ΣΦ ΠΟΡ ΠΟΣ ΠΣ ΠΔ
ΟΔ ΔΥ Ν Ν ΙΣΦ ΔΦ ΔΦ
ΦΣ ΙΣ ΣΦ ΦΣ ΠΣ ΦΣ
ΠΣ ΠΣΣ ΠΣ
ΡΣ ΣΦ ΦΣ ΦΣ ΣΦ ΦΣ
ΠΣ ΣΠΣ ΔΠΣ ΣΦ ΠΟΣ ΠΟΣ
ΣΟ ΜΜΣ ΛΜΣ ΟΜΣ ΥΜΣ ΙΜΣ
ΜΜΣ ΞΜΣ ΣΜΣ ΜΜΣ ΠΜΣ ΜΜΣ
ΜΜΣ ϑ ΟΣ ΝΣ ΟΜ Ι ΟΣ ΜΣ ΜΣ
ΟΣ ΜΣ ΜΙΣ ΜΣ ΜΜΣ ΞΣ ΔΣ
ΞΣ ΜΣ ΟΣ ΝΣ ΡΣ ΙΣ ΟΔ
ΜΣΟ ΣΠΣΟ ΜΠΣΟ ΣΟ ϑ ΠΟΟ ΟΟ
ΟΔ ΜΥ Ν Ν ΙΣΜ ΔΜ ΔΜ
ΜΣ ΜΜ ΜΜ ΟΣ ΔΣ ΟΣ ΔΣ
ΜΟ ΜΜ
ϑ ΟΙ. ΟΙ ΟΙΟΝ. Ⓜ ΟΝ. Ⓒ ΟϚ.
ΜΜΝ ΜΙ ΜΜ ΜΜ ΟΜ ΜΜ ΜΜΝ

χ χα χε χϛ χη χην χι χο
χρ χυ χυν χω σω
τι τα τα ται ταν τας ταυ τε
τε τρ τη τ̈ τὴν τ̃ τι τι τλ το
τ τὸ τ̈ (τὸν) τὸν. τ̃ τ̃ τ̃
τοὺς τοὺς. τρ τρ τρι τρ
τυ τυν τω τῷ τ̃ τ̃
δ υι υν υν ὑπ ὑπο ις ισι
χα χαι χαν χαρ χας χαυ χε
χϛ χη χην χθ χθην χθω χι
χν χο χρ χρ χρι χυ χυν
χω
ψα ψαι ψαν ψας ψαυ ψε ψϛ
ψη ψι ψο ψυ ψω
ῳ ῳ

Canticũ graduum. 132.
Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν. ρλϐ'.

Ecce nũc benedicite Domino
Ἰδοὺ δὴ εὐλογεῖτε τὸν Κύριον
omnes ſerui Domini, Qui ſtatis
πάντες οἱ δοῦλοι Κυρίου, οἱ ἑστῶτες
in domo Domini: in atriis domus
ἐν οἴκῳ Κυρίου, ἐν αὐλαῖς οἴκου
Dei noſtri. In noctibus
Θεοῦ ἡμῶν. Ἐν ταῖς νυξὶν
extollite manus veſtras in
ἐπάρατε τὰς χεῖρας ὑμῶν εἰς
ſancta: & benedicite Dominũ.
τὰ ἅγια, καὶ εὐλογεῖτε τὸν Κύριον.
Benedicat te Dominus ex Sion
Εὐλογήσαι σε Κύριος ἐκ Σιὼν,
qui fecit cælum & terram.
ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

ΕΥΧΗ ΚΥΡΙΑΚΗ,
ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγελίου.

Πατερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου. ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου. γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον. καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν. καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. ἀμήν.

ΑΣΠΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΓγέλου πρὸς τὴν ἁγιωτάτην παρθένον,
ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν εὐαγγελίου.

Εἰσελθὼν ὁ ἄγγελος πρὸς Μαριὰμ, εἶπε, Χαῖρε κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ, εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξί. Ελισάβετ, Καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου.

PRECATIO DOMINICA ex ſecundum Matthæum Euangelio.

PAter noſter qui es in cælis, ſanctificetur nomẽ tuũ. Adueniat regnũ tuum. Fiat volũtas tua, ſicut in cælo & in terra. Panem noſtrum quotidianum da nobis hodie. Et dimitte nobis debita noſtra, ſicut & nos dimittimus debitoribus noſtris. Et ne nos inducas in tentationem, ſed libera nos à malo. Amen.

SALVTATIO ANgeli ad ſanctiſſimam virginem, ex ſecũdum Lucam Euangelio.

INgreſſus angelus ad Mariam, ait, Aue gratia plena, Dominus tecum. Benedicta tu in mulieribus. Eliſabeth, Et benedictus fructus ventris tui.

ΣΥΜΒΟΛΟΝ ΤΩΝ ΑΓΙ-

ων πατέρων, τὸ καὶ ἀλλῶς ἐπιγραφόμενον, Σύμβολον τὸ Νικαῖον καὶ Κωνσταντινουπολιτανόν.

Γ Ιστεύω εἰς ἕνα Θεόν, πατέρα παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων, καὶ εἰς ἕνα Κύριον Ιησοῦν Χριστὸν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων, Θεὸν ἐκ Θεοῦ, φῶς ἐκ φωτός, Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ πατρί, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο, τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν, καὶ σαρκωθέντα ἐκ Πνεύματος ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς παρθένου, καὶ ἐνανθρωπήσαντα, σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου, καὶ παθόντα, καὶ ταφέντα, καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, κατὰ τὰς γράφας, καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καὶ καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ πατρὸς, καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας καὶ νεκροὺς, οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος. Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ κύριον, τὸ ζωοποιὸν, τὸ ἐκ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ ἐκ-

rum patrum: aliàs inscriptum, Symbolum Nicænum & Constantinopolitanum.

C Credo in vnum Deum, patrẽ omnipotentem, creatorem cæli & terræ, visibilium omniũ & inuisibiliũ. Et in vnũ Dominũ Iesum Christum filium Dei vnigenitum, ex Patre natum ante omnia secula, Deum de Deo, lumẽ de lumine, Deum verum de Deo vero genitum non factũ, consubstantialẽ patri, per quẽ omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cælis. Et incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria virgine, & homo factus est. crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus & sepultus est, Et resurrexit tertia die secundũ scripturas, & ascendit in cælos, sedet ad dexterã Patris, & iterũ venturus est cum gloria, iudicare viuos & mortuos, cuius regni non erit finis. Et in Spiritum sanctum Dominũ & viuificãtẽ, qui ex Patre Filióque pro-

πορευόμενον, τὸ σὺν πατρὶ καὶ υἱῷ συμπροσκυνούμενον, καὶ συνδοξαζόμενον, τὸ λαλῆσαν διὰ τῶν προφητῶν. Εἰς μίαν ἁγίαν καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν ἐκκλησίαν. Ὁμολογῶ ἓν βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν, καὶ ζωὴν τοῦ μελλόντος αἰῶνος. ἀμήν.

ΔΕΚΑ ΕΝΤΟΛΑΙ ΘΕΟΥ

Διὰ Μωσέως δοθεῖσαι.

Εξόδου κ'.

Καὶ ἐλάλησε Κύριος πάντας τοὺς λόγους τούτους, λέγων, Ἐγώ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου, ὅς τις ἐξήγαγόν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας

Οὐκ ἔσονταί σοι θεοὶ ἕτεροι πλὴν ἐμοῦ.

Οὐ ποιήσεις ἑαυτῷ εἴδωλον, οὐδὲ πάντος ὁμοίωμα, ὅσα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ ὅσα ἐν τῇ γῇ κάτω, καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδασιν, ὑποκάτω τῆς γῆς. Οὐ προσκυνήσεις αὐτοῖς, οὐδὲ μὴ λατρεύσεις αὐτοῖς. ἐγὼ γάρ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου, Θεὸς ζηλωτὴς, ἀποδιδοὺς ἁμαρτίας πατέρων ἐπὶ τέκνα, ἐπὶ τρίτην καὶ τετάρτην γενεὰν τοῖς μισοῦσίμε, καὶ ποιῶν ἔλεος εἰς χιλιάδας τοῖς ἀγαπῶσίμε, καὶ

τοῖς

cedit, qui cum patre & filio simul adoratur & conglorificatur: qui locutus est per Prophetas. Et in vnã sanctam catholicã & apostolicã Ecclesiam. Confiteor vnũ baptisma in remissionem peccatorũ. Et expecto resurrectionẽ mortuorũ, & vitã vẽturi seculi. Amẽ.

DECEM PRAECEPTA DEI per Mosem data.

Exod. XX.

Et locutus est Dominus omnes sermones hos, dicens, Ego sum Dominus Deus tuus, qui eduxi te de terra AEgypti, de domo seruitutis.

Non erunt tibi dii alieni præter me.

Non facies tibi idolum, neque vllius simulachrũ, quæcũq; in cælo sursũ, & quæcũq; in terra deorsũ, & quæcũq; in aquis sub terra. Non adorabis ea, neque seruies eis. Ego enim sum Dominus Deus tuus, Deus zelotes, reddens peccata patrum in filios, in tertiã et quartã generationẽ odio habẽtibus me, et faciẽs misericordiã in milia diligẽtibus me, et

τοῖς φυλάσσουσι τὰ προστάγματά μου.

Οὐ λήψῃ τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐπὶ ματαίῳ. οὐ γὰρ μὴ καθαρίσῃ Κύριος τὸν λαμβάνοντα τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ ματαίῳ.

Μνήσθητι τὴν ἡμέραν τῶν Σαββάτων, ἁγιάζειν αὐτήν.

ἓξ ἡμέρας ἐργᾷ, καὶ ποιήσεις πάντα τὰ ἔργα σου· τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ Σάββατα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου. οὐ ποιήσεις ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον σύ, καὶ ὁ υἱός σου, καὶ ἡ θυγάτηρ σου, ὁ παῖς σου, καὶ ἡ παιδίσκη σου, ὁ βοῦς σου, καὶ ὁ ὑποζύγιόν σου, καὶ πᾶν κτῆνός σου, καὶ ὁ προσήλυτος ὁ παροικῶν σοί. ἐν γὰρ ἓξ ἡμέραις ἐποίησε Κύριος τὸν οὐρανὸν, καὶ τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, καὶ κατέπαυσε τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ. διὰ τοῦτο ἠυλόγησε Κύριος τὴν ἡμέραν τὴν ἑβδόμην, καὶ ἡγίασεν αὐτήν.

Τίμα τὸν πατέρα σου, καὶ τὴν μητέρα σου, ἵνα σοὶ γένηται, καὶ ἵνα μακροχρόνιος γένῃ ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς, ἣν Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι.

Οὐ φονεύσεις.

Οὐ μοιχεύσεις.

ſeruantibus præcepta mea.

Non accipies nomen Domini Dei tui in vanum: non enim mundabit Dominus accipientem nomen eius in vanum.

Memento diem Sabbatorum ſanctificare eum.

Sex dieb' operaberis, et facies omnia opera tua: at die ſeptima, Sabbata Domino Deo tuo. Non facies in ea omne opus tu, & filius tuus, & filia tua, ſeruus tuus, & ſerua tua, bos tuus, & ſubiugale tuum, & omne iumentum tuum, & aduena habitans in te. In ſex enim diebus fecit Dominus cælum & terram, & mare, & omnia quæ in eis, & requieuit die ſeptima. Propter hoc benedixit Dominus diem ſeptimam, & ſanctificauit eam,

Honora patrem tuum & matrem tuam, vt bene tibi ſit, & vt longæuus ſis ſuper terrã bonam, quã Dominus Deus tuus dat tibi.

Non occides.

Non mœchaberis.

Οὐ κλέψεις.

Οὐ ψευδομάρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῆ.

Οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου, οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σου, οὐδὲ τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, οὐδὲ τὸν παῖδα αὐτοῦ, οὐδὲ τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, οὔτε τοῦ βοὸς αὐτοῦ, οὔτε τοῦ ὑποζυγίου αὐτοῦ, οὔτε πάντος κτήνους αὐτοῦ, οὔτε ὅσα τῶν πλησίον σού ἐστι.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΜΑΝΑΣΣΗ βασιλέως τοῦ Ιούδα.

Κύριε παντοκράτωρ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, τοῦ Αβραὰμ καὶ Ισαὰκ καὶ Ιακὼβ, καὶ τοῦ σπέρματος αὐτῶν τοῦ δικαίου, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν, καὶ τὴν γῆν σὺν πάντι τῷ κόσμῳ αὐτῶν· ὁ πεδήσας τὴν θάλασσαν τῷ λόγῳ τοῦ προστάγματός σου, ὁ κλείσας τὴν ἄβυσσον, καὶ σφραγισάμενος αὐτὴν τῷ φοβερῷ καὶ ἐνδόξῳ ὀνόματί σου, ὃν πάντα φείδεται, καὶ τρέμει ἀπὸ προσώπου δυνάμεώς σου, ὅτι ἀφεκτὸς ἡ μεγαλοπρέπεια τῆς δόξης σου, καὶ ἀνυπόστατος ἡ ὀργὴ

Non furaberis.

Non falsò testificaberis cõtra proximũ tuũ testimonium falsum.

Non concupisces vxorem proximi tui, non concupisces domum proximi tui, neque agrum eius, neque seruum eius, neque ancillam eius, neque bouem eius, neque subiugale eius, neque omnem supellectilẽ eius, neque quæcunque proximi tui sunt.

ORATIO MANASSE Regis Iuda.

Omine omnipotens Deus patrũ nostrorũ, Abraham, & Isaac, et Iacob, & seminis eorum iusti,
D qui fecisti cælum & terram cum omni ornatu eorum, qui ligasti mare verbo præcepti tui, qui conclusisti abyssum, & signasti eam terribili & laudabili nomine tuo: quem omnia pauẽt, & tremũt à vultu virtutis tuæ: quia importabilis est magnificẽtia gloriæ tuæ, & insustentabilis ira

τῆς ὅπι ἁμάρτωλοις ἀπειλῆς σου, ἀμέτρητόν τε
καὶ ἀνεξιχίασον ὄργεος τ' ἐπαγγελίας σε. σὺ γὰρ
εἶ Κύριος ὕψιστος, δύσπλαγχνος, μακρόθυμος, καὶ
πολυέλεος, καὶ μετανοῶν ὅπι κακίας ἀνθρώπων.
σὺ Κύριε κατ' ὄ πλῆθος τ' χρηστότητός σε ἐπαγ-
γέλλω μετάνοιαν, καὶ ἄφεσιν τοῖς ἠμαρτηκόσι σοι,
ὡς τῷ πλήθει τῶν οἰκτιρμῶν σου ὥρισας μετά-
νοιαν ἁμάρτωλοις εἰς σωτηρίαν. Σὺ οὖν Κύριε
ὁ Θεὸς τῶν δικαίων, οὐκ ἔθου μετάνοιαν δικαίοις,
ὡς Αβραὰμ καὶ Ισαὰκ καὶ Ιακὼβ, τοῖς οἵτινες οὐκ ἠμάρ-
τηκόσι σοι, ἀλλ' ἔθου μετάνοιαν ἐπ' ἐμοὶ τῷ ἁμάρ-
τωλῷ, ὅτι ἠμάρτον ὑπὲρ ἀριθμὸν ψάμ-
μου θαλάσσης, ἐπλήθυναν αἱ ἀνομίαι μου, Κύ-
ριε, ἐπλήθυναν αἱ ἀνομίαι μου, καὶ οὐκ εἰμὶ
ἄξιος ἀτενίσαι, καὶ ἰδεῖν τὸ ὕψος τῶν οὐρανοῦ, ἀπὸ
τῆς πλήθους τῶν ἀδικιῶν μου, κατακαμπτόμαι
πολλῷ δεσμῷ σιδηρῷ, εἰς τὸ μὴ ἀνοῦσαι τὴν
κεφαλήν μου, καὶ οὐκ ἔστι μοι ἄνεσις, ὅτι πα-
ρώργισα τ' θυμόν σου, καὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου
ἐποίησα, μὴ ποιήσας τὸ θέλημά σου, καὶ μὴ φυλά-
ξας τὰ προστάγματά σου, ἐβδελύγματα
ὡς πληθύνας προσοχθίσματα. ὡς νῦν κλίνω γόν

cõminationis tuæ super peccatores: immẽsa verò et inuestigabilis miseric. promissionis tuæ. Tu enim es Dominꝰ altissimꝰ, benignus, lõganimis, et multũ misericors, & pœnitẽs super malitias hoim. Tu Domine secũdũ multitudinẽ bonitatis tuæ promisisti pœnitentiã et remissionẽ iis qui peccauerũt tibi, et multitudine miserationũ tuarũ decreuisti pœnitẽtiã peccatoribꝰ in salutem. Tu igitur Domie Deus iustorũ, nõ posuisti pœnitentiã iustis, Abraham, et Isaac, et Iacob, iis qui nõ peccauerũt tibi: sed posuisti pœnitẽtiam propter me peccatorẽ: quoniã peccaui super numerũ arenæ maris. multiplicatæ sunt iniquitates meæ Domie, multiplicatæ sunt iniquitates meæ, et nõ sum dignus ĩtueri & aspicere altitudinẽ cæli, præmultitudie iniquitatũ mearũ: ĩcuruatꝰ sũ multo vĩculo ferreo, vt nõ possim attollere caput meũ, et nõ est mihi respiratio, quia excitaui iracundiam tuam, & malum coram te feci: non feci voluntatem tuam, & non custodiui mandata tua, statui abominationes, & multiplicaui offensiones. Et nunc flecto ge-

νυ καρδίας μου, δεόμενος τῆς παρά σου χρηστότητος. ἡμάρτηκα Κύριε, ἡμάρτηκα, καὶ τὰς ἀνομίας μου ἐγὼ γινώσκω. ἀλλ' αἰτοῦμαι δεόμενός σου, ἄνες μοι Κύριε, ἄνες μοι, καὶ μὴ συναπολέσῃς με τοῦ ἀνομίαις μου, μηδὲ εἰς τὸν αἰῶνα μηνίσας, τηρήσῃς τὰ κακά μοι, μηδὲ καταδικάσῃς με ἐν τοῖς κατωτάτοις τῆς γῆς, διότι σὺ εἶ Θεός, Θεὸς τῶν μετανοούντων, καὶ ἐν ἐμοὶ δείξεις πᾶσαν τὴν ἀγαθωσύνην σου, ὅτι ἀνάξιον ὄντα σώσεις με κατὰ τὸ πολὺ ἔλεός σου, καὶ αἰνέσω σε διὰ παντὸς, πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, ὅτι σὲ ὑμνεῖ πᾶσα ἡ δύναμις τῶν οὐρανῶν, καὶ σοῦ ἐστιν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

ΩΙΔΗ ΖΑΧΑΡΙΟΥ.

Ε Υλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ισραὴλ, ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησε λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ· καὶ ἤγειρε κέρας σωτηρίας ἡμῖν ἐν τῷ οἴκῳ Δαβὶδ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ; Καθὼς ἐλάλησε διὰ στόματος τῶν ἁγίων τῶν ἀπ' αἰῶνος προφητῶν αὐτοῦ, σωτηρίαν ἐξ ἐχ-

nu cordis mei, precans à te bonitatem.
Peccaui Domine, peccaui, & iniquitates meas ego agnosco. Quare peto, rogans te, remitte mihi Domine, remitte mihi: & ne simul perdas me cũ iniquitatibus meis, neque in æternũ iratꝰ, reserues mala mihi, neque damnes me in intima terræ loca: quia tu es Deus, Deus (inquã) pœnitẽtium: & in me ostẽdes omnem bonitatem tuam, quia indignũ saluabis me secũdũ magnã misericordiã tuã, & laudabo te semper omnibus diebus vitæ meæ, quoniam te laudat omnis virtus cælorum, et tibi est gloria in secula. Amen.

CANTICVM ZACHARIAE.

B *Enedictus Dominus Deus Israel, quia visitauit & fecit redemptionem plebis suæ: Et erexit cornu salutis nobis, in domo Dauid pueri sui: Sicut locutus est per os sanctorum qui à seculo sunt, Prophetarũ eius, Salutẽ ex ini-*

θεῶν ἡμῶν, καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν μισούντων ἡμᾶς· ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ μνησθῆναι διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ, ὅρκον ὃν ὤμοσε πρὸς Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν, δοῦναι ἡμῖν ἀφόβως, ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν ῥυσθέντας, λατρεύειν αὐτῷ ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ ἐνώπιον αὐτοῦ, πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν. Καὶ σὺ παιδίον, προφήτης ὑψίστου κληθήσῃ· προπορεύσῃ γὰρ προσώπου Κυρίου, ἑτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ· τοῦ δοῦναι γνῶσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ, ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν διὰ σπλάγχνα ἐλέους Θεοῦ ἡμῶν, ἐν οἷς ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους, ἐπιφᾶναι τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις, τοῦ κατευθῦναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης.

ΩΔΗ ΤΗΣ ΑΓΙΩΤΑΤΗΣ Παρθένου Μαρίας.

μ Ἐγαλλιάσατο ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον, καὶ ἠγαλλίασε τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ σωτῆρί μου, ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν

micis nostris, & de manu omnium qui oderũt nos: Ad faciendã misericordiã cũ patribus nostris, & memorari testamẽti sui sancti, Iusiurandũ quod iurauit ad Abrahã patrẽ nostrũ, daturũ se nobis, Vt sine timore, de manu inimicorũ nostrorũ liberati, seruiamus illi In sanctitate & iustitia coram ipso, omnibus diebus vitæ nostræ. Et tu puer, propheta altissimi vocaberis: præibis enim ante faciem Domini parare vias eius, Ad dandã scientiam salutis plebi eius, in remissionẽ peccatorum eorũ Per viscera misericordiæ Dei nostri, in quibus visitauit nos Oriens ex alto, Illuminare his qui in tenebris & vmbra mortis sedẽt, ad dirigendos pedes nostros in viam pacis.

CANTICVM SANCTISSIMÆ VIRGINIS MARIÆ.

MAgnificat anima mea Dominum: Et exultauit spiritus meus in Deo salutari meo, Quia respexit ad hu-

ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ. ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσί με πᾶσαι αἱ γενεαί· ὅτι ἐποίησέ μοι μεγαλεῖα ὁ δυνατός, καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς γενεὰς γενεῶν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. ἐποίησε κράτος ἐν βραχίονι αὐτοῦ· διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους διανοίᾳ καρδίας αὐτῶν. καθεῖλε δυνάστας ἀπὸ θρόνων, καὶ ὕψωσε ταπεινούς· πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν, καὶ πλουτοῦντας ἐξαπέστειλε κενούς· ἀντελάβετο Ἰσραὴλ παιδὸς αὐτοῦ, μνησθῆναι ἐλέους, καθὼς ἐλάλησε πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, τῷ Ἀβραὰμ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα.

Ω. ΔΗ ΣΥΜΕΩΝΟΣ.

Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου δέσποτα, κατὰ τὸ ῥῆμά σου, ἐν εἰρήνῃ· ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου, ὃ ἡτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν, φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν, καὶ δόξαν λαοῦ σου Ἰσραήλ.

militatem ancillæ ſuæ: ecce enim ex hoc beatã me dicẽt omnes generationes. Quia fecit mihi magna qui potens eſt, & ſanctũ nomẽ eius. Et miſericordia eius à progenie in progeniẽ timẽtibus eũ. Fecit potẽtiam in brachio ſuo: diſperſit ſuperbos mente cordis ſui. Depoſuit potentes de ſede, & exaltauit humiles. Eſurientes impleuit bonis, & diuites dimiſit inanes. Suſcepit Iſrael puerũ ſuũ, recordatus miſericordiæ ſuæ: Sicut locutus eſt ad patres noſtros, Abraham & ſemini eius in ſecula.

CANTICVM SYMEONIS.

NVnc dimittis ſeruum tuum Domine, ſecundum verbum tuum in pace: Quia viderũt oculi mei ſalutare tuũ: Quod paraſti ante faciem omnium populorum, Lumẽ ad reuelationẽ gentiũ, & gloriã plebis tuæ Iſrael.

Δέσποτα, σὺ ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, ὁ διὰ στόματος Δαβὶδ τοῦ παιδός σου εἰπών, Ἱνατί ἐφρύαξαν ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά; παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ Κυρίου καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ. Συνήχθησαν γὰρ ἐπ' ἀληθείας ἐπὶ τὸν ἅγιον παῖδά σου Ἰησοῦν ὃν ἔχρισας, Ἡρῴδης τε καὶ Πόντιος Πιλάτος, σὺν ἔθνεσι καὶ λαοῖς Ἰσραὴλ, ποιῆσαι ὅσα ἡ χείρ σου καὶ ἡ βουλή σου προώρισε γενέσθαι. Καὶ τὰ νῦν Κύριε ἔπιδε ἐπὶ τὰς ἀπει-

λας αὐτῶν, καὶ δὸς τοῖς δούλοις σου, μετὰ παῤῥησίας πάσης λαλεῖν τὸν λόγον σου, ἐν τῷ τὴν χεῖρά σου ἐκτείνειν σε εἰς ἴασιν, καὶ σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου παιδός σου Ἰησοῦ. Καὶ δεηθέντων αὐτῶν ἐσαλεύθη ὁ τόπος ἐν ᾧ ἦσαν συνηγμένοι, καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες πνεύματος ἁγίου, καὶ ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ μετὰ παῤῥησίας.

EXCVDEBAT ROBERTVS STEPHANVS TYPOGRAPHVS REGIVS, AN. M. D. L.

Immortalis divini per se divinam nat[illegible]
necesse

Estienne, Robert, 1503?-1559
SSd. 2/1/65

PA273
.E8
Rosenwald
Coll

21-jyy 64